AH 733
2026Z23594

Antwoord van minister Van Essen (Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur) (ontvangen 23 november 2026)

1

Kan u uiteenzetten hoeveel aanvragen voor bedrijfsverplaatsing via de Lvvp zijn ingediend, toegekend, afgewezen en ingetrokken?

Antwoord

De stand van zaken met betrekking tot de Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (Lvvp) wordt op de website van RVO[1] bijgehouden. Voor module 1, het haalbaarheidsonderzoek, zijn in totaal 93 aanvragen ingediend. Voor module 2, bedrijfsverplaatsing, zijn op de peildatum (17 oktober 2026) vijf aanvragen in behandeling, vier aanvragen toegekend en geen aanvragen afgewezen.

2

Deelt u de opvatting dat bedrijfsverplaatsing een volwaardige mogelijkheid moet zijn voor boeren die verder willen met hun bedrijf? Vindt u dat de Lvvp daarvoor in de praktijk voldoende zekerheid biedt?

Antwoord

Verplaatsing is naast innoveren, extensiveren, omschakelen en stoppen één van de ontwikkelperspectieven voor boeren, zoals genoemd in mijn Kamerbrief van 3 november 2026[2]. Of verplaatsing een perspectiefvolle mogelijkheid is, is afhankelijk van de specifieke situatie van een onderneming. De Lvvp is een ondersteunende maatregel in de vorm van subsidie die een boer meeweegt in zijn keuze. Of er zekerheid is over de mogelijkheid van verplaatsing is van meer factoren dan alleen de subsidie afhankelijk. Daarom kent de Lvvp ook subsidie voor het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek.

Een effectieve verplaatsingsregeling is voor de uitvoering van de maatregelen uit de Ministeriële Taskforce Landbouw, Natuur en Stikstof, onder andere via de gebiedsprocessen, belangrijk. Waar het mogelijk is de uitvoering van de Lvvp te verbeteren, doe ik dat. Daarnaast neem ik lessen uit de uitvoering van de Lvvp, zoals op het gebied van taxaties (zie onderstaande antwoorden), mee bij de ontwikkeling van nieuwe regelingen

[1] Landelijke verplaatsingsregeling veehouderijen met piekbelasting (Lvvp): bedrijfsverplaatsing | RVO.nl
[2] Kamerstuk 2026-Z-23903

3

Klopt het dat ondernemers soms meer dan een jaar op een beschikking wachten, terwijl de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) een termijn van acht weken met een mogelijke verlenging van acht weken communiceert?

Antwoord

De beslistermijn van acht weken, met een mogelijke verlenging van acht weken, gaat in op het moment dat alle stukken volledig zijn ingediend en de aanvraag daarmee compleet is. Indien een aanvraag niet compleet is, dat wil zeggen onvolledige of niet ingediende stukken, wordt de ondernemer gevraagd om aanvullende informatie aan te leveren. De behandeling van de aanvraag wordt opgeschort totdat alle benodigde stukken zijn ontvangen. Zo kan de situatie ontstaan dat ondernemers soms langer op een beschikking moeten wachten.

4

Bent u bekend met signalen van de Producentenorganisatie Varkenshouderij (POV) dat ondernemers bij de Lvvp, naast lange behandeltermijnen, ook tegen aanvullende taxatie eisen aanlopen dan zij op basis van hun haalbaarheidsonderzoek aanvankelijk hadden verwacht?

Antwoord

Ik ben bekend met signalen van de Producentenorganisatie Varkenshouderij (POV) over de ervaringen van ondernemers met de taxatieprocedure binnen de Lvvp.

De taxatierapporten die in eerste instantie werden opgeleverd bleken niet aan de eisen van de regeling te voldoen, waardoor RVO geen beschikking af kon geven. Daarom is er ter ondersteuning van de taxateurs in december 2025 een taxatie-instructie gepubliceerd waarin onder andere een handreiking is opgenomen. In juni 2026 is hier een nieuwe versie van gepubliceerd met daarin een uitgebreidere toelichting op de werkwijze en een lijst met de onderdelen die in elk geval gekwalificeerd worden als bouwwerk (onroerende zaak) en welke in principe gekwalificeerd worden als voorziening (roerende zaak). Het onderscheid tussen een bouwwerk en een voorziening is op grond van de Lvvp namelijk relevant om te kunnen bepalen welke kosten subsidiabel zijn. Deze taxatie-instructie bevat geen nieuwe of aanvullende taxatie-eisen, maar bevat nadere, verduidelijkende uitleg van de taxatie-eisen die op basis van de regeling reeds golden. Aanvragers en hun bedrijfsadviseurs van zowel module 1 (haalbaarheidsonderzoek bedrijfsverplaatsing) als module 2 (bedrijfsverplaatsing) zijn geïnformeerd over de publicatie van de taxatie-instructie. De website van RVO is met de publicatie als zodanig aangepast.

5

Bent u bereid te onderzoeken of bij aanvragen eisen zijn gesteld die bij indiening onvoldoende kenbaar waren? Zo ja, wilt u de gevolgen daarvan voor deze betrokken ondernemers herstellen? Zo nee, waarom niet? Kunt u uiteenzetten welke aanpassingen sinds de openstelling zijn gedaan in de regeling, de informatie op de RVO-website, de rekentools en de taxatie-instructies? Kunt u per aanpassing aangeven wat is veranderd en wanneer dit is gebeurd? Hoe zijn aanvragers en taxateurs daarover geïnformeerd?

Antwoord

De eisen van de Lvvp en de voorwaarden waar aanvragen aan moeten voldoen zijn gepubliceerd in de Staatscourant en zijn sindsdien met betrekking tot de taxaties niet gewijzigd. De gepubliceerde regeling is door de Europese Commissie goedgekeurd in het kader van staatssteun.

In mijn antwoord op vraag 4 ga ik in op de aanpassingen in de informatie op de RVO-website, de taxatie-instructies en de communicatie richting de aanvragers. Specifiek voor de rekentool geldt dat RVO deze van de website heeft gehaald. Dit is gedaan om te voorkomen dat aanvragers mogelijk onterecht een hoger subsidiebedrag verwachten, omdat de ingevoerde waarden verschillen van waar men voor in aanmerking zou komen. Dit onderstreept waarom de juistheid van rekentools voorop dient te staan, ook in het belang van de aanvrager.

6

Kan u uitleggen of RVO sinds de openstelling anders gaat beoordelen welke onderdelen van een stal bij het bouwwerk horen en welke als voorziening gelden? Zo ja, waarom? Zo nee, hoe verklaart u dat ondernemers en taxateurs aangeven dat onderdelen bij de beoordeling alsnog buiten de waarde van het bouwwerk worden gehouden?

Antwoord

De aanvrager kan bij overname enkel subsidie ontvangen voor de bouwwerken (onroerende zaken), zoals gedefinieerd binnen de Lvvp. Indien het taxatierapport onderdelen ten onrechte kwalificeert als bouwwerk moeten deze bij de beoordeling van de aanvraag buiten het subsidiebedrag worden gelaten. De beoordeling door RVO is sinds de openstelling niet gewijzigd.

Om taxateurs te ondersteunen bij het opstellen van het taxatierapport is er, als onderdeel van de taxatie-instructie, een lijst opgesteld met de onderdelen die in elk geval als bouwwerk gekwalificeerd worden en welke in principe als voorziening (roerende zaak).

7

Hoe bepaalt RVO of stalinrichting en installaties onderdeel zijn van het bouwwerk?

Antwoord

Het is van belang dat de taxatierapporten onderscheid maken tussen bouwwerken en voorzieningen. Bij overname zijn immers enkel de bouwwerken subsidiabel. De beoordeling van de taxatierapporten wordt uitgevoerd door het Rijksvastgoedbedrijf. Dat adviseert RVO over het besluit voor het verlenen van de subsidie. Om taxateurs te ondersteunen bij het opstellen van het taxatierapport is er, als onderdeel van de taxatie-instructie, een lijst opgesteld met de onderdelen die in elk geval als bouwwerk gekwalificeerd worden en welke in principe als voorziening.

8

Waarom verwijst de taxatie-instructie voor de Lvvp naar de fiscale publicatie ‘Beperkt afschrijven op agrarische bedrijfsgebouwen’, terwijl deze publicatie is opgesteld voor de fiscale afschrijving van agrarische bedrijfsgebouwen en het onderscheid tussen bouwwerken en voorzieningen daarin is gebaseerd op verschillen in levensduur en slijtage? Op welke juridische en taxatietechnische grondslag wordt deze fiscale indeling toegepast bij de waardebepaling voor de Lvvp? Hoe wordt gehandeld wanneer toepassing daarvan leidt tot een andere waardering dan de definities in de Lvvp of de geldende taxatierichtlijnen voor taxateurs?

Antwoord

Een eerdere versie van de instructie verwees inderdaad naar de publicatie ‘Beperkt afschrijven op agrarische bedrijfsgebouwen’ als leidraad. Hiermee werd aangesloten bij een bestaande systematiek voor het in beeld brengen van het onderscheid tussen bouwwerken en voorzieningen. In de huidige versie van de taxatie-instructie wordt niet meer verwezen naar de publicatie, omdat in deze versie van de taxatie-instructie een lijst is opgenomen met de onderdelen die in elk geval als bouwwerk kwalificeren en welke in principe als voorziening kwalificeren. Hiermee worden taxateurs beter ondersteund in het uitvoeren van taxaties die voldoen aan de Lvvp.

Bij de beoordeling van taxatierapporten zijn de definities in de Lvvp te allen tijde leidend.

9

Bij hoeveel aanvragen is minder subsidie toegekend dan aangevraagd? Hoe groot zijn deze verschillen en waardoor worden zij veroorzaakt?

Antwoord

Bij enkele aanvragen van de Lvvp is minder subsidie beschikt dan aangevraagd. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat er niet-subsidiabele onderdelen zijn opgenomen in de aanvraag. Doordat module 2 van de Lvvp nog een beperkt aantal deelnemers kent kan ik, met het oog op de herleidbaarheid, hierover niet in details treden.

10

Hoe pakt de omrekening naar grootvee-eenheden uit bij verplaatsing van een varkensbedrijf als de verhouding tussen zeugenplaatsen en plaatsen voor gespeende biggen op de nieuwe locatie anders is? Kan hierdoor bij een vergelijkbare bedrijfsvoering een groot deel van de overnamekosten buiten de subsidie vallen? In hoeverre acht u dat wenselijk?

Antwoord

Binnen de Lvvp is het mogelijk om subsidie te ontvangen voor het overnemen van bestaande bouwwerken. Het uitgangspunt hierbij is dat de productiecapaciteit van de bouwwerken op de te verlaten locatie gelijk is aan de productiecapaciteit van de bouwwerken op de hervestigingslocatie. De Lvvp biedt geen steun voor het uitbreiden van de productiecapaciteit. Om de productiecapaciteit op beide locaties met elkaar te kunnen vergelijken, wordt voor beide locaties het aantal dierplaatsen omgerekend naar grootvee-eenheden (GVE)[3].

In een situatie waarbij de verhouding tussen plaatsen voor zeugen en plaatsen voor gespeende biggenplaatsen verschilt zal de wijze waarop dit uitpakt dus afhankelijk zijn van de omrekening naar GVE op beide locaties. Indien het aantal GVE op de hervestigingslocatie hoger is dan het aantal GVE op de te verlaten locatie, wordt het subsidiebedrag naar rato berekend en kan het dus voorkomen dat het subsidiebedrag lager uitvalt. Op deze manier is geborgd dat er geen subsidie gegeven wordt voor uitbreiden van de productiecapaciteit.

Gelet op de voorwaarden van de goedkeuring van de Europese Commissie van de Lvvp en de noodzaak om een navolgbare werkwijze te hanteren voor het bepalen van de productiecapaciteit acht ik deze werkwijze verdedigbaar.

11

Wat moet een ondernemer bij zijn aanvraag aantonen over de beschikbaarheid van de nieuwe locatie? Hoe kan hij daaraan voldoen zonder al financiële verplichtingen aan te gaan?

[3] De coëfficiënt voor het omrekenen van dieren zoals opgenomen in de bijlage, punt 12, onder b, van Verordening (EU) nr. 2021/2290

Antwoord

Bij het indienen van een aanvraag is het van belang dat de aanvrager een potentiële locatie op het oog heeft. Daarbij mag bij het indienen van de aanvraag deze locatie nog niet (onherroepelijk) verworven zijn, gelet op het vereiste van stimulerende werking van een subsidie dat uit de staatssteunkaders volgt. Het is wel toegestaan om een voorlopig koopcontract te hebben met ontbindende voorwaarden die nog niet uitgewerkt zijn, bijvoorbeeld een financieringsvoorbehoud. Na het indienen van de aanvraag mag de aanvrager op eigen risico starten met de werkzaamheden.

12

Hoeveel ondernemers hebben gemeld dat zij door vertraging of een lager subsidiebedrag in financiële problemen komen? Bent u bereid met hen en hun financiers naar een oplossing te zoeken, zodat een verplaatsing niet vastloopt?

Antwoord

Er zijn geen meldingen ontvangen waaruit blijkt dat vertraging of een lager subsidiebedrag bij deze ondernemers leidt tot financiële problemen. Dat wil niet zeggen dat er geen financiële tegenvallers zijn, bijvoorbeeld als een deel van de kosten die zijn opgevoerd niet subsidiabel is. Het is niet mogelijk om in dergelijke gevallen alsnog meer subsidie te geven dan op basis van de Lvvp mogelijk is.

13

Heeft u ook een idee van het aantal ondernemers dat hun financiële problemen niet meldt bij een zaakbegeleider of andere instantie? Hoe kan u deze ondernemers ook in beeld krijgen en helpen?

Antwoord

Ik beschik niet over gegevens over het aantal ondernemers dat financiële problemen niet meldt bij een zaakbegeleider of andere instantie. De ondernemer draagt in eerste instantie zelf verantwoordelijkheid voor diens onderneming en bijbehorende financiële aspecten. Wel is het van belang dat ondernemers ergens terecht kunnen als blijkt dat zij behoefte hebben aan ondersteuning. Zowel in de markt als vanuit het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur (bijvoorbeeld zaakbegeleiding) zijn daar mogelijkheden voor.

14

Welke verbeteringen gaat u doorvoeren zodat ondernemers vooraf weten waar zij aan toe zijn en tijdig een besluit krijgen?

Antwoord

In het antwoord op vraag 5 ben ik ingegaan op de stappen die ik heb ondernomen toen bleek dat RVO geen beschikkingen kon afgeven in verband met taxaties die niet aan de eisen van de Lvvp voldeden. Indien de nieuwe taxatie- instructie gevolgd wordt, zal dit bijdragen aan een spoedig besluit en minder onzekerheid over het te ontvangen subsidiebedrag.

15

Kunt u deze vragen afzonderlijk en vóór de plenaire behandeling van de begroting van het ministerie van Landbouw, Visserij, Voedselzekerheid en Natuur voor 2027 beantwoorden?

Antwoord

Ja.